

בין המצרים קוראים פרשת פנחס זה אליהו כדי לעוררו לבוא לבשר לנו על הגאולה!

|| הרה"ג ר' פנחס פרידמן ||

אור החיים: אדם הראשון קודם החטא חי בשני עולמות כאדם הדר בבית ועליה שעולה ויורד כרצונו

אליהו הנביא הוא בבחינת אדם הראשון קודם החטא, כי הוא עולה בשמים כמלאך ויורד למטה בגופו

אגרא דכלה: כל אדם יש לו שורש נשמה שנשאר למעלה בשמים וענף הנשמה שיורד ומתלבש בגוף

תכלית העבודה לחבר בין שני חלקי הנשמות שיאירו זה לזה מאור התורה והמצוות של שני העולמות

לומר כי היה הענין מפני עיקר גדול ופינה גדולה, כדי שיהיו עדים שאלמלא לא חטא אדם היה חי וקיים לעולם כמותם, שהרי חנוך ואליהו לא חטאו וחיו לעולם".

הנה כי כן מוטלת עלינו חובת הביאור ליישב את המדרש, מה ראה על ככה שהביא הוכחה שלולי חטא עץ הדעת היה אפשר לחיות לעולם מאליהו הנביא, ולא הביא ראיה גם מחנוך שעלה בשמים בעודו בחיים כמו שכתב הרבינו בחיי, ומה גם שחנוך עלה לשמים ונהפך למלאך הרבה שנים לפני שעלה אליהו הנביא בסערה השמימה.

ונראה ליישב על פי יסוד גדול שלמדנו ממשנתו הטהורה של ה"אור החיים" הקדוש (בראשית ג יד), והאריך בזה ביתר הרחבה (ריש פרשת בחוקותי) באחד ממ"ב פירושים (אופן כ) על הפסוק (ויקרא כו ג): "אם בחוקותי תלכו", והנה הדברים בלשון קדשו:

"כשבא ה' אדם הראשון בעולם הזה לא בראו לשבת בעולם הזה לעולמי עד כשלא יחטא, שאם כן אדרבה ירידה היא לו ושפלות היא, כי תכלית המקווה הוא בעולם העליון ששמה יקצור אשר זרע, אלא היתה הכוונה כי עלה יעלה לשמים ולאצרות החיים בעת אשר יחפוץ, ויהיה כמי שדר בבית ועליה על גבה, וכשירצה לעלות ולהשתעשע יעלה, כמו שמצינו שעלה אליהו בסערה השמימה (מלכים ב ב יא), ועל ידי החטא הוצרך להפשיט עורו מעליו ויניח הגוף בעולם הזה".

שני חלקי הנשמות המשתוקקים להתחבר יחד

חשבתי דרכי לבאר מעט מזעיר גדול התועלת שיחיה האדם בשני עולמות בבחינת בית ועליה, על פי מה שהביא ב"אגרא דכלה" (פרשת בהעלותך ד"ה עשה לך) בשם המגיד הרבי דוב בער ממעזריטש ז"ע, אשר דיבר בקדשו לפרש הפסוק (במדבר י ב): "עשה לך שתי חצוצרות כסף" - "עשה לך שתי חצאי צורות שיהיו נכספים זה לזה".

ומבאר ה"אגרא דכלה" כוונת המגיד, על פי הידוע מספרים הקדושים כי הן אמת שהנשמה ירדה למטה מגבחי מרומים כדי להתלבש בגוף, אולם השורש של הנשמה נשאר למעלה בשמים ואינו יורד למטה, לפי זה הוא אומר בלשון קדשו: "על כן תקרא הנשמה שתי חצאי צורות, חציה למעלה וחציה למטה... וזה עשה לך שתי חצוצרות, היינו השתי חצאי צורות, כסף שיהיו משתוקקים זה לזה, זה לקבל זה להשפיע ויהיה מלכות שמים שלימה, והכל על ידי קיום המצוות".

ויש להרחיב בביאור דבריו הקדושים, כי כאשר נתבונן נשכיל להבין שחלק הנשמה בשמים שאינה מתלבשת בגוף, יש לה מעלה גדולה שנשארת תמיד בקדושתה, מאחר שאינה מקבלת פגם על ידי עוונות של הגוף, אולם יש בה חסרון שאינה יכולה לקיים מצוות על ידי אברי הגוף, לעומת זה חלק הנשמה שמתלבשת בגוף, יש לה מעלה גדולה שיכולה לעסוק בתורה ולקיים מצוות בפועל על ידי אברי הגוף, אך יש לה חסרון גדול שמקבלת פגם מעוונות הגוף.

יומתק לבאר בזה מדוע דוקא אליהו הנביא יבשר לנו את בשורת הגאולה לעתיד לבוא, על פי הידוע כי הגלות הרביעית שאנחנו שרויים בתוכה היא גלות אדום, הלא היא קליפת עשו הרשע ככתוב (בראשית כה ל): "על כן קרא שמו אדום", מעתה כיון שאליהו הנביא בגודל קדושתו מבטל ארבע מאות איש של קליפת עשו, לכן דוקא לו נאה ולא יאה לבשר לנו את בשורת הגאולה, אחרי שהוא עצמו ביטל את כוחו של עשו הרשע וארבע מאות איש עמו.

אליהו דר בבית ובעליה בעולם הזה ובעולם העליון

כדרכה של תורה שנדרשת בשבעים פנים נראה לבאר הענין שאנו מזכירים את אליהו בארבע תיבות הללו: "אליהו הנביא זכור לטוב", על פי מה שמצינו במדרש (ויק"ר כו ד, קה"ר ג ט): "אם יאמר לך אדם, [אפשר] שאלו לא חטא אדם הראשון ואכל מאותו העץ היה חי וקים לעולם, אמור לו אתה, כבר היה אליהו שלא חטא והוא חי וקים לעולם". נמצאנו למדים מזה כי אליהו הנביא הוא עדות נאמן חי וקים, שאם לא חטא אדם הראשון בעץ הדעת היה חי לעולם, ככתוב (בראשית ב יז): "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות".

אמנם יש להעיר על זה מדוע לא הביא המדרש ראיה לכך גם מחנוך שהיה לפני אליהו, שגם הוא לא מת אלא עלה לשמים ונעשה מלאך, ככתוב (בראשית ה כד): "ויתהלך חנוך את האלקים ואינו כי לקח אותם אלקים". ופירש בתרגום יונתן שעלה לשמים בעודו חי ונעשה מלאך מטטרו"ן ספרא רבא: "ופלח חנוך בקושטא קדם ה', והא ליתוהי עם דירי ארעא, ארום אתנגיד וסליק לרקיעא במימור קדם ה', וקרא שמיא מטטרו"ן ספרא רבא".

ואכן בספר "כד הקמח" להרבינו בחיי (ערך אבל) מבאר כי חנוך ואליהו הם שני עדים, שאלמלא חטא אדם הראשון בעץ הדעת היה חי וקים לעולם, והנה הדברים בלשון קדשו:

"וכיון שמצינו צדיקים מתים בלא חטא אלא בעטיו של נחש, בכאן יש מקום שאלה לשאול, אם כן חנוך ואליהו שהיו צדיקים גמורים, למה הם חיים מעודם עד היום הזה ולעולם קיימים, ולמה לא מתו בעטיו של נחש כמו אלו. ונראה

המקדש וגלות ישראל, הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, לקרוא בפרשת פנחס כדי להזכיר זכותו של פנחס זה אליהו, שמסר נפשו לקנא קנאת ה' צבאות והציל בכך את ישראל מכליה, ולעוררו שיקיים מה שהבטיח לו הקב"ה בזכות זה: "הנני נותן לו את בריתי שלום", שיבשר לישראל על הגאולה במהרה בימינו אמן.

אליהו הנביא זכור לטוב מבטל בקדושתו קליפת עשו

מאחר שרצוננו לעורר בקריאת פרשת פנחס, את זכותו של פנחס זה אליהו כדי שיבוא ויבשרנו על הגאולה השלימה, דבר בעתו מה טוב להתבונן במה שהבטיח לו הקב"ה: "הנני נותן לו את בריתי שלום", וכבר הבאנו מה שמפרש בתרגום יונתן כי בכך הבטיח לו הקב"ה: "ויחיה לעלמא למבשרא גאולתא בסוף יומיא" - שיחיה לעולם ויבשר לישראל על הגאולה העתידה. אולם דבר זה צריך ביאור, כי הן אמת שרמוז כאן כי בבשורת הגאולה עתיד אליהו לעשות "שלום" בין ישראל לאביהם שבשמים, אך אפוא מצינו כאן רמז שיחיה לעולם ולא ימות.

אליהו הנביא זכור לטוב מבטל בקדושתו קליפת עשו

ונראה לבאר הענין על פי מנהג ישראל תורה להזכיר שמו של "אליהו הנביא" בצירוף המלים "זכור לטוב". מקור לדבר זה מצינו בגמרא (ברכות ג): "בא אליהו זכור לטוב ושמו לי על הפתח". וכן הנוסח בברכת המזון: "הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא זכור לטוב". וכן המנהג לומר בברית מילה: "זה הכסא של אליהו זכור לטוב". וצריך ביאור מה שבחרו לצרף לשמו שתי המלים "זכור לטוב", ולא "זכרונו לברכה", "זכר צדיק לברכה" או "עליו השלום", כנהוג אצל שאר צדיקים.

מצינו על כך ביאור ב"דבש לפי" להגה"ק החיד"א (מערכת א אות טו"ב) בשם המקובלים כי יש בזה סודות גדולים, ועל כך רמזו חכמינו ז"ל באמרו (ברכות ח): "אליהו בארבע". כלומר כשמזכירים שמו של אליהו צריך להזכירו בארבע תיבות הללו: "אליהו הנביא זכור לטוב", כי הם עולים בגימטריא ארבע מאות, לרמוז שאליהו הנביא בקדושתו מבטל את הארבע מאות איש של עשו שהם ארבע מאות כוחות הטומאה.

שבת קודש הבא עלינו לטובה שבה אנו קוראים בספר תורה פרשת פנחס, חל תמיד בשנה פשוטה בשבוע הראשון של כ"א ימי בין המצרים מ"ז בתמוז עד ט' באב, שבהם חייב כל אחד מישראל להיות מיצר ודואג על חורבן בית המקדש ולהתפלל על הגאולה השלימה. נשכיל להבין מזה כי מאחר שאין שום דבר במקרה, הרי ברור כי יש קשר אמיץ בין פרשת פנחס לימי בין המצרים.

וכבר הרגיש בכך ב"אוהב ישראל" להרה"ק מאפטא זי"ע (פרשתנו ד"ה למה קורין): "למה קורין פרשת פנחס בשבת בין המצרים רוב השנים, אשר כל עיקרי המועדים כתובים בפרשה זו, ועל כרחק לא דבר ריק הוא, אך בכונה מכוונת עשו חכמנו ז"ל זה ברוח קדשם". ומבאר בדברי קדשו כי כ"א ימים של בין המצרים הם מקור ושורש לכל המועדים שהם גם כן כ"א ימים שנזכרו בפרשת פנחס.

ביאור נוסף על כך מצינו בדברי קדשו של ה"בני יששכר" (תמוז-אב מאמר ב אות ב): "ונראה לי משום דמהדרין כל מה דאפשר לקרות הפרשיות שמבואר בהם חלוקת הארץ בימי בין המצרים, דהנה פרשיות מטות מסעי ודברים יש בהן חלוקת הארץ, לזה קורין אלו הפרשיות תמיד בימי בין המצרים, להורות הבטחה לישראל לאלה תחלק הארץ גם כן.

והנה גם בפרשת פנחס מבואר חלוקת הארץ, על כן מהדרין כל מה דאפשר שיקראו גם פרשת פנחס בימים האלה, וגם בפרשת פנחס נאמרים כל המועדים, הנה יתנחמו ישראל בהוסיף להם מועדים במהרה בימינו, שעתידין הימים האלה להיות לששון ולשמחה ולמועדים טובים".

"פנחס הוא אליהו" שיבשר על הגאולה שלימה

על פי דרכם בקודש אפשר להוסיף תבלין במה שקבעו חכמינו ז"ל פרשת פנחס בהתחלת בין המצרים, כי ענין זה מתקשר להפליא עם התחלת הפרשה: "וידבר ה' אל משה לאמר, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל, בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי, לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום".

ומפרש בתרגום יונתן: "את בריתי שלום, האנא גזר ליה ית קימי שלם, ואעבדיניה מלאך קיים ויחיה לעלמא, למבשרא גאולתא בסוף יומיא". פירושו: "את בריתי שלום, הרי אני כורת עמו את בריתי שלום, ואעשנו מלאך קיים ויחיה לעולם, לבשר על הגאולה באחרית הימים". ענין זה מבואר ביתר הרחבה במדרש (ילקוט שמעוני כאן):

"לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום - אמר רבי שמעון בן לקיש, פנחס הוא אליהו, אמר לו הקב"ה, אתה נתת שלום בין ישראל ובני בעולם הזה, אף לעתיד לבא אתה הוא שעתידי ליתן שלום ביני לבין בני, שנאמר (מלאכי ג כג) הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא לפני בוא יום ה' וגו' והשיב לב אבות על בנים".

מעתה יאיר לנו להבין מה שקבעו חכמינו ז"ל פרשת פנחס בתחילת בין המצרים, כי בהיותם ימים של אבלות על חורבן בית

וזהו ביאור הכתוב: **"עשה לך שתי חצוצרות"** - שתי חצי צורות, **"כסף"** שיהיו נכספים זה לזה, כי כאשר הנשמה שבתוך הגוף תעבוד את ה' ותוסיף קדושה על קדושתה, ישתוקקו שני חלקי הנשמות להתחבר יחד כדי להאיר זה לזה, כי הנשמה התחתונה תאיר באור התורה והמצוות שרכשה בגוף לנשמה העליונה, ואילו הנשמה העליונה תאיר מאורה הגדול שמקבלת בעולם העליון לנשמה התחתונה, אבל אם חלק הנשמה שבתוך הגוף תקבל פגם על ידי עוונות הגוף, נעשה מסך המבדיל בין שני חצאי צורות, כי שורש הנשמה אשר בשמים משתוקקת לעמוד בקדושתה ואינה רוצה להיפגם מעוונות הגוף.

מעתה הרווחנו להבין התועלת הגדולה אם היינו זוכים לחיות בשני עולמות כאדם הדר בבית ועליה, כי על ידי זה היו יכולים שני חלקי הנשמות הגרים בשני העולמות, להתקשר יחד בחיבור גמור בכל עת שרק ירצו בכך כדי להאיר זו לזו, אולם על ידי חטא עץ הדעת נעשה פירוד בין שני חלקי הנשמות שהם שתי חצאי צורות, כי אף שמשתוקקים להאיר זה לזה אולם קשר זהו הוא רק מרחוק, ואינם יכולים להתחבר חיבור גמור רק על ידי המיתה, אשר אז עוזבת הנשמה של מטה את הארץ ומתחברת עם שורש הנשמה למעלה.

אליהו הנביא חי בשני עולמות כאדם החי בבית ועליה

והנה כאשר נדקדק בדברי ה"אור החיים" שכתב בלשון קדשו: **"אלא היתה הכוונה כי עלה יעלה לשמים ולאוצרות החיים בעת אשר יחפוץ, ויהיה כמי שדר בבית ועליה על גבה, וכשירצה לעלות ולהשתעשע יעלה, כמו שמצינו שעלה אליהו בסערה השמימה"**. נמצינו למדים מדבריו הקדושים כי אליהו הנביא זכה להיות בבחינה זו, שהוא חי בשני העולמות גם יחד כאדם שדר בבית ועליה.

ויש לבאר ענין זה ביתר שאת, על פי מה שמצינו בזהר הקדוש (פרשת ויקהל קצז). כי רשב"י דרש על הכתוב (משלי ל ד): **"מי עלה שמים וירד"**, זה אליהו שנאמר בו (מלכים ב יא): **"ויעל אליהו בסערה השמים"**. אמנם רשב"י מתמה על כך, איך יעלה על הדעת שאליהו עלה בגופו החומרי לשמים, הלא השמים אינו סובל אפילו גרעין כחרדל מן הגוף: **"וכי היך יכיל אליהו לסלקא לשמים, והא כולה שמים לא יכלין למסבל אפילו גרעינא כחרדל מגופא דהאי עלמא, ואת אמרת ויעל אליהו בסערה השמים"**.

ומתרץ רשב"י כי בעלותו השמימה נתפשט אליהו מן הגוף החומרי והשאירו במקום מיוחד בין ארץ לשמים, ונתלבש בלבוש רוחני שבו עלה לשמים להיות בין המלאכים, וכאשר הוא יורד למטה בעולם הזה בשליחות הקב"ה, הוא פושט את לבושו הרוחני בין שמים לארץ, ומתלבש בגופו החומרי המזוכך ויורד בו למטה בין בני אדם.

וזהו פירוש הפסוק (משלי ל ד): **"מי עלה שמים וירד"** - זה אליהו, שלא היה אדם בעולם שעלה לשמים בלבוש מלאך, ושוב ירד בלבוש אדם כפי שעשה אליהו: **"ודא איהו רזא דמי עלה שמים וירד, לא הוה בר נש דסליק לשמיא רוחא דיליה ונחית לבתר לתתא בר אליהו, דאיהו סליק לעילא ונחית לתתא"**. פירושו: **"וזהו סוד של מי עלה שמים וירד, לא היה בן אדם שעלה לשמים רוח שלו וירד אחר כך למטה חוץ מאליהו, שהוא עלה למעלה וירד למטה"**.

הרי לנו דברים ברורים כי אליהו הנביא אכן חי בשני עולמות, כי כשהוא עולה בשמים הוא מתפשט מגופו החומרי ומשאירו בין שמים לארץ, וכשרוצה לרדת לארץ הוא נכנס שוב בתוך גופו החומרי ויורד למטה, והרי זה כאדם הראשון שאלמלא חטא עץ הדעת היה חי בשני עולמות כאדם הדר בבית ועליה.

מעתה הרווחנו להבין מדוע לא הביא המדרש ראייה, שאלמלא חטא אדם הראשון היה חי לעולם, רק מאליהו הנביא ולא מחנוך כמו שהביא הרבינו בחיי, כי הרבינו בחיי רצה רק להוכיח שאלמלא חטא עץ הדעת היה אדם הראשון חי לעולם, לכן הביא ראייה על כך מאליהו ומחנוך ששניהם נשארו בחיים ולא מתו.

אולם המדרש רוצה להוכיח את היסוד שלמדנו מדברי ה"אור החיים", כי לולי חטא אדם הראשון היה חי בשני עולמות בבית ועליה, ועל זה לא היה יכול להביא ראייה מחנוך, כי אחרי שנהפך למלאך מט"ט שוב

העתידה, כמו שכתוב בדברי הנביא (מלאכי ג כג): **"הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם"**. כי מאחר שזכה אליהו הנביא לחיות בשני עולמות גם יחד בבחינת בית ובעליה, על כן יש בכוחו להשפיע מכוחו וקדושתו על ישראל שיזכו גם הם לחיות בשני העולמות.

וזהו פירוש הכתוב: **"הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא"**, ומפרש התועלת בזה: **"והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם"** - **"אבות"** הם שרשי הנשמות שנשארו בשמים, ואילו **"בנים"** הם

"והשיב לב אבות על בנים", אליהו הנביא יחבר

בין "אבות" שהם שורש הנשמות ל"בנים" שהם הענפים

אין אליהו הנביא בא אלא לקרב בין הרחוקים,

לקרב שני חלקי הנשמות שנפרדו זה מזה בחטא עץ הדעת

אגרא דכלה: ביום שני לא נאמר "כי טוב",

כי אז הבדיל הקב"ה בין עולם העליון לעולם התחתון

"ביום השלישי" רומז על בנין בית המקדש השלישי

נאמר פעמיים "כי טוב", כי אז יתחברו שני העולמות

ענפי הנשמות שירדו להתלבש בגוף, וכשיבוא אליהו לבשר על הגאולה: **"והשיב לב אבות על בנים"**, יחבר את שרשי הנשמות שהם אבות שיאירו לענפי הנשמות שהם בנים, **"ולב בנים על אבותם"**, שענפי הנשמות שהם הבנים יאירו באור התורה והמצוות לשרשי הנשמות שהם האבות.

על פי האמור נבוא לבאר המשנה: **"הלכה למשה מסיני שאין אליהו בא לטמא ולטהר לרחק ולקרב, אלא לרחק המקורבין בזרוע ולקרב המרחקין בזרוע"**. ויש לומר שהכוונה בזה על תיקון חטא עץ הדעת שנעשה בזרוע של הנחש, כמו שפירש רש"י (בראשית ג ד): **"דחפה עד שנגעה בו אמר לה כשם שאין מיתה בנגיעה כך אין מיתה באכילה"**.

והנה על ידי דחיפה זו בזרוע של הנחש, נעשה קירוב בין הרחוקים בין הנחש לחוה, כמבואר בגמרא (שבת קמו): **"שבשעה שבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא"**. ולעומת זה נעשה ריחוק בין הקרובים – בין חלק הנשמה למעלה לחלק הנשמה למטה, כי שוב לא היה יכול אדם הראשון לחיות בשני עולמות כבית ועליה.

הנה כי כן זהו שקיבל רבי יהושע איש מפי איש: **"הלכה למשה מסיני שאין אליהו בא לטמא ולטהר לרחק ולקרב, אלא לרחק המקורבין בזרוע"**, כלומר לרחק בין הנחש הקדמוני שהתקרב לבני אדם בכח הזרוע שדחף את חוה, ועל ידי זה הכניס בהם זוהמא וגרם להביא מיתה בעולם, **"ולקרב המרחקין בזרוע"**, לקרב את שני חלקי הנשמות שנתרחקו בכח הזרוע של הנחש בחטא עץ הדעת.

מעתה הרווחנו להבין אפוא רמזו בהבטחת הקב"ה לפנחס: **"הנני נותן לו את בריתי שלום"**, שיזכה לבשר על הגאולה באחרית הימים, כי ענין בשורת הגאולה הוא שאז יעשה אליהו הנביא שלום גם אצל ישראל בין שני חלקי הנשמות, שגם הם יחיו בשני עולמות בבחינת בית ועליה ויתחברו יחד שני חלקי הנשמות.

"כי טוב" חסר ביום שני בגלל הפירוד בין שני העולמות

ועתה בא וראה מה שהביא ב"אגרא דכלה" (פרשת בראשית בפסוק וירא אלקים כי טוב) את דברי ה"אור החיים" הקדוש בשם

הראשונים, ואולי כוונתו על ה"אור החיים" הקדוש שמרוב חיבתו אליו מכנהו בתואר ראשונים, וזה לשון קדשו:

"דנהג באמת אלקים עשה את האדם ישר, ויניחנו בגן עדן מקום הרוחני, כי היה גופו ספירי ורוחני, והקשו הראשונים איך היה באפשרי לו לאדם להוליד שם תולדות כי הוא פעולה גשמיות, ותירצו כי אלקים עשה את האדם, להיות משתמש בעולם הזה ובעולם הבא כאדם המשתמש בבית ועליה, וכשיהיה יצטרך לפעולה מוגשמת, ירד אל הארץ וקנה גופו אווירית עולם הזה, וכשגמר מעשיו עלה למקום הרוחניית ושב גופו ספירי כענין המלאך...

והיה יכולת בידו לילך מעולם לעולם כרצונו בכל פעם... עד שחטא ויגרש את האדם אל עולם הזה לגמרי וקנה גופו איכות גשמיות, ושוב גם אצלו הבדלה לגמרי, כל ימי היותו בעולם הזה אינו יכול לילך כרצונו בין הרוחניים, עד שיבוא עתו ויסיר גופו המוגשם ויתלבש שם בחלוקא דרבנן, שוב לא יבוא אל עולם הזה".

על פי האמור מבאר ה"אגרא דכלה" הטעם שלא נאמר **"כי טוב"** ביום השני, כי תכלית הבריאה היתה שלא יהיה הבדלה בין עליונים לתחתונים, אלא התחתונים יוכלו לעלות למעלה ולרדת למטה בלי שום מסך המבדיל כאדם שדר בבית ועליה, אולם מאחר שראה הקב"ה שעתיד אדם לחטוא ולא יוכל לעלות למעלה ולרדת למטה, על כן הבדיל ביום שני בין עליונים לתחתונים ככתוב (בראשית א ז): **"ויעש אלקים את הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן"**. ולכן לא נאמר בו **"כי טוב"** כי אין זה הטוב האמיתי שיהיה הבדלה בין עליונים לתחתונים.

בדרך זו הוא מבאר הטעם שביום שלישי נאמר פעמיים כי טוב ופירש רש"י (שם שם ו): **"ומפני מה לא נאמר כי טוב ביום שני, לפי שלא היה נגמר מלאכת המים עד יום ג', והרי התחיל בה בשני, ודבר שלא נגמר אינו במלואו וטובו, ובשלישי שנגמרה מלאכת המים והתחיל וגמר מלאכה אחרת, כפל בו כי טוב ב' פעמים, אחת לגמר מלאכת השני ואחת לגמר מלאכת היום"**.

לפי האמור יש לומר הביאור בזה, כי **"יום השלישי"** רומז על הגאולה העתידה שיבנה **"בית המקדש השלישי"**, והנה אז שוב לא תהיה הבדלה בין עליונים לתחתונים, אלא המצב יחזור להיות כמו אדם הראשון קודם החטא, שיחיה האדם בשני העולמות בבית ועליה, על כן דוקא ביום השלישי יתקון **"כי טוב"** החסר ביום שני עכדה"ק.

מעתה ירווח לנו להבין מנהג ישראל תורה שמזכירים את שמו של אליהו בתואר: **"אליהו הנביא זכור לטוב"**, ללמדנו כי אליהו הנביא שזכה לחיות בשני העולמות בבחינת בית ועליה, לא היה בבחינת יום שני שלא כתוב בו **"כי טוב"** מחמת ההבדלה בין עולם העליון לעולם התחתון, אלא היה בבחינת יום השלישי שנזכר בו פעמיים **"כי טוב"**.

הנה כי כן זהו ביאור התואר: **"אליהו הנביא זכור לטוב"**, כי הוא זכור בכך שהיה בבחינת **"טוב"** בלי הבדלה בין עולם העליון לעולם התחתון, זאת ועוד שהוא **"זכור לטוב"**, כי לעתיד לבוא הוא יקרב את הרחוקים שני חלקי הנשמות שנתרחקו זה מזה, כדי שגם אנחנו נוכל לחיות בשני העולמות בבחינת **"כי טוב"** שנזכר ביום השלישי.

ויש לומר כי זהו שאנו אומרים בברכת המזון: **"הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא זכור לטוב"**, ומפרש ואומר מדוע נקרא בתואר זכור לטוב: **"ויבשר לנו בשורות טובות ישועות ונחמות"** – **"בשורות טובות"** דייקא בלשון רבים, כי אז יבשר לנו על השלמת פעמיים **"כי טוב"** שנזכרו ביום השלישי בבנין בית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן.